

BÁNYAINÉ SZEPESI BETTINA*

A szakértői vélemény garanciális biztosítékai

I. Bevezetés

A szakértők igénybevétele régóta neuralgikus pontja a magyar igazságszolgáltatásnak. A tudományos, technikai ismeretek az emberi élet minden szegmensében, így a jogértvényesítés különböző területein is meghatározó jelentőséggel bírnak. Ugyan a különböző eljárásokban főszabály szerint a szabad bizonyítás elve érvényesül, a különleges – tudományos, technikai – szakismeretet igénylő tények megállapítása kétségtől a szakértő kötelessége. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban Pp.) XXI. fejezet 300. § (1) bekezdése értelmében „*Szakértőt kell alkalmazni, ha a jogvita kereteinek meghatározásához vagy a perben jelentős tény megállapításához, megítéléséhez különleges szakértelem szükséges.*” A bírósági eljárásban tény-, és jogkérdések merülhetnek fel, és a szakértői vélemény tárgya mindig valamilyen ténymegállapítás.

A bíróság a szakértő igénybevitelével az adott jogkérdés eldöntéséhez szükséges vizsgálatok körét szakkérdéssé, vagyis jogi kompetencia keretében nem megítélhető kérdéssé minősíti. Mindebből következik, hogy – a kirendelésre tett indítványban vagy a bíróság általi kirendelésben foglalt – a szakértői vizsgálat keretében megválaszolandó kérdések meghatározása legpontosabban szakértő részéről történhet.

A szakértő jogkérdésben nem foglal álláspontot, a szakkérdés megválaszolására törekszik és a lefolytatott vizsgálatot követően konklúziót von, ugyanakkor továbbra is a bíróság hatáskörébe tartozik a szakértő által megállapított szakmai tények, következtetések alapján az ügyre vonatkozó jogi következtetések, a jogi ítélet meghozatala. Felmerül a kérdés, mi történik, ha a szakértő által elkészített vélemény aggályos, ellentmondásos, vagy megalapozatlan? Születhet-e az eljárásban olyan ítélet, amely ilyen szakértői véleményen alapul? A szakértői vélemények megfelelése érdekében számos garanciális biztosíték van, így álláspontom szerint kiszűrhető és korlátozható azon vélemények felhasználása, melyek megalapozatlanok, kompetencia hiányával készültek, aggályos vagy ellentmondásos tartalommal születtek.

* PhD. hallgató, Debreceni Egyetem Marton Géza Doktori Iskola

II. A szakértői vélemény garanciális biztosítékai

1. Kompetencia

Az adott szakkérdés megválaszolására akkor alkalmas a szakértő, ha az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről szóló 9/2006. (II. 27.) IM rendelet előírásai teljesülnek.¹ Katona Géza szerint a szakértői kompetencia a feltett kérdések, valamint a határozatban az igénybe vevendő szakterületek megjelölése alapján értékelhető.²

Ugyan a szakértők a szakvélemény elején nyilatkoznak arra vonatkozóan, hogy kompetenciával rendelkeznek-e, teljesen mást jelent az, hogy milyen szakterület kapcsán rendelkezik oktatási szakismerettel, amely bejegyzésre került a névjegyzékbe és teljesen mást jelent, hogy tényleges szakértelemmel bír-e adott szakkérdés megválaszolása körében. Gyakran előfordul – és számos esetben már a kirendelést követően –, hogy az igazságügyi szakértők névjegyzékében az adott szakterülettel ugyan rendelkezik a szakértő, de tényleges szakmai tudással, tapasztalattal a szakkérdés megválaszolására nem. Ilyen például, hogy egy fogyasztásmérő-szkevény esetén nem elegendő villamosmérnöki végzettséggel rendelkezni, villamosközműgazdász szakismerettel is bírni kell.

A szakértelem kapcsán Németh János és Kiss Daisy úgy fogalmaz „Ahhoz, hogy valaki szakértő legyen, kizárólag szaktudás szükséges. A kirendelés szempontjából közös hogy a szakértő honnan szerezte az ismereteit, a kirendelő hatóság felelőssége és egyben mérlegelési jogköre, hogy a megfelelő szakértelemmel rendelkező személyt rendelje ki a szakvélemény elkészítésére. Egyetlen szakmai működési kritérium az, hogy a szakkérdésekre vonatkozó válaszokat ismerje, és az általa előadottakat, mint saját legjobb meggyőződését közölje a bírósággal.”³

Egy jogvita során felmerülő bizonyítandó tények és körülmények olyan széles tartományban mozognak, hogy az adott szakterületeken belül is szükség van a specializálódásra. A kompetencia követelménye megkívánja, hogy a szakértő tényleges szakértelemmel rendelkezzen és megbízható, alapos, indokolt szakértői véleményt adjon. Ennek kapcsán nem értek egyet a Németh János és Kiss Daisy által megfogalmazottakkal, hiszen elengedhetetlen, hogy kizárólag olyan szakértő adjon szakvéleményt az adott szakkérdések kapcsán, aki magas szakértelemmel és szakmai jártassággal, tudással rendelkezik.

Mint ahogyan azt Wirth Béla és Ferenczi Miklós is kifejtette „A nem megfelelő szakértői kompetencia alapján adott szakvélemény más szakértő kirendelését és így az eljárás elhúzódtását eredményezi, vagy megalapozatlansági, felderítetlenségi problémákhoz és adott esetben az ítélet hatályon kívül helyezéséhez vezethet.”⁴ Egyetértek a

¹ NOGEL MÓNKA: *Igazságügyi szakértői vélemények hitelt érdemlősége a büntetőeljárásban*. Pécs, 2018. 222. p.

² KATONA GÉZA: *Valós vagy valótlan?* Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1990. 308. p.

³ NÉMETH JÁNOS – KISS DAISY: (szerk.) *A polgári perrendtartás magyarázata*. Complex Kiadó Kft. Budapest, 2007. 1000. p.

⁴ WIRTH BÉLA – FERENCZ MIKLÓS: *A szakértővé válás, a szakértői névjegyzék és a szakértői kompetencia egyes kérdései* In: *A szakértői bizonyítás a bírósági eljárásban*, Kúria Joggyakorlat-Elemző Csoport Összefoglaló vélemény. Budapest. 2014. 49–50. pp.

Wirth Béla és Ferenczi Miklós által leírtakkal, ugyanis kodifikációs törekvések voltak arra, hogy a polgári perek során a perkoncentráció elve érvényesüljön. Amennyiben aggályos, ellentmondásos, megbízhatatlan szakértői vélemény születik az adott jogvita során – amely alkalmatlan arra, hogy indokolt és alapos ítélet szülessen – úgy nem csak az eljárás szükségtelen elhúzódása, hanem szükségtelen perköltségek generálása várható.

Az Igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban Szaktv.) definiálja a kompetenciavétség fogalmát, amely szerint „*kompetenciavétség az a fegyelmi vétség, amelyet az igazságügyi szakértő az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képzési és egyéb szakmai feltételekről szóló rendeletben meghatározott rendelkezések megszegésével követ el.*”⁵

2. Pártatlanság – függetlenség

A Szaktv. 3. § (1) bekezdése szerint az igazságügyi szakértő feladata, hogy a hatóság kirendelése vagy megbízás alapján, a tudomány és a műszaki fejlődés eredményeinek felhasználásával készített szakvéleménnyel, a függetlenség és pártatlanság követelményének megtartásával döntse el a szakkérdést, és segítse a tényállás megállapítását.⁶ A szakértői pártatlanság és függetlenség a szakértői tevékenység egyik alapkövetelménye.

A szakértői függetlenség elvével szorosan összefüggő rendelkezés – mely a Pp. rendelkezései közül is kiolvasható – hogy nem csak a kirendelt, de a megbízás alapján eljáró magánszakértőt sem lehet utasítani a szakvélemény tartalmát érintően és a szakmai szabályokon nem lehet túllépnie. Az Szaktv. ugyan külön csak a magánszakvélemény esetében hangsúlyozza, hogy a megbízótól nem fogadhat el ilyen utasítást a szakértő, a szakértői tevékenység céljának meghatározásába [Szaktv. 3. § (1) bekezdés]⁷ – ahol a szakértő függetlenségét és pártatlanságát általános követelménnyé teszi a törvény – immanensen beletartozik az is, hogy a kirendelés alapján eljáró szakértő sem fogadhat el utasítást a szakmai tartalom tekintetében a bírótól.

A pártatlanság és függetlenség követelménye jellemzően a magánszakértői intézmény igénybevétele során merül fel, ugyanis a bíróság által kirendelt szakértő esetén a Felek aligha kérdőjelezik meg a pártatlanság és függetlenség elvének érvényesülését. Noha számos esetben figyelhető meg, hogy adott jogterületen az adott bíróság ugyanazt a szakértőt rendeli ki több azonos, vagy hasonló jogvita esetén. Ennek szakmai indokai vannak, hiszen amennyiben a szakértő alapos szakértői vizsgálatot végez, megfelelő kutatási módszereket alkalmaz, melyekből a szakirodalmat is figyelembe véve jól alátámasztott, megindokolt, aggályoktól mentes szakértői véleményt hoz, úgy természetesen a legközelebbi jogvita elbírálása során is felmerül a tényleges kompetenciára való igény. Magánszakértői intézménynél szükségképpen felmerül a kérdés a másik fél részéről, hogy egy egyoldalúan, megbízás alapján eljáró szakértő véleménye mennyiben tekinthető pártatlannak és függetlennek? Hogyan viszonyul a magánszakértői vélemény

⁵ Igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban Szaktv.) 2. § 10. pont.

⁶ Szaktv. 3. § (1) bek.

⁷ Szaktv. 3. § (1) bek.

a perbeli esélyegyenlőség és tisztességes eljárás elveihez? Fontos megjegyezni, hogy a magánszakértői vélemények esetén az eljáró bíróságok górcső alá veszik a magánszakértői véleményt és az azt megelőzően lefolytatott magánszakértői vizsgálatot is, és amennyiben felmerül a gyanúja annak, hogy a Pp. 303. § foglalt rendelkezéseknek nem felelnek meg a vizsgálat körülményei, úgy a magánszakértői vélemény bizonyítékként nem kerül értékelésre.

3. Tudomány és tudományosság

A tudományt sokféleképp definiálhatjuk. Hétköznapi értelemben a tudomány alatt olyan ismeretalkotó tevékenységet értünk, amelynek eredménye a természet, a társadalom, a gondolkodás összefüggéseiről alkotott, igazolható, bizonyítható ismeretrendszer.⁸

Az Szaktv. 3. § (1) bekezdése a tudomány és a műszaki fejlődés eredményeinek felhasználásával készült szakértői vélemény iránti követelményt fogalmazza meg, tehát tudomásul veszi, hogy a szakértői módszer nem minden esetben felel meg a tudományosság követelményeinek.⁹

A tudományos módszer értelmezhető tapasztalati, kísérleti, vagy elméleti megközelítésben. A tudományos módszer által folytatott vizsgálat a jelenség megfigyelésével kezdődik, melyet a hasonló jelenségekre vonatkozó korábbi kutatásokkal való összehasonlítás követ. Itt jelenik meg elsőként a szakirodalmi visszatekintés, melyet követően a vizsgálatot végző egyfajta hipotézist állít fel. A hipotézis kialakítása során elengedhetetlen annak szemléltetése, hogy milyen eredmények várhatóak a vizsgálat lefolytatása következtében, hiszen ezzel tudjuk később megállapítani, hogy igazoltuk vagy cáfoltuk-e a feltevésünket. A szakértői vizsgálat a gyakorlati mérések, elemzések végzésével folytatódik, amelyeknél a kapott eredményeket a vélt eredményekkel vetjük össze, így konklúzióként megállapíthatjuk, hogy igazolható vagy cáfolható a hipotézis, amely kapcsán már nincs más hátra, mint hogy teóriát állítsunk fel a lefolytatott vizsgálat és kapott eredmények után.

A szakértői vélemények során elengedhetetlen és szükségképpeni feltétel, hogy a szakértő az adott szakkérdésre vonatkozóan a korábbi, tudományos tanulmányokhoz, szakirodalmi munkákhoz nyúljon vissza.

A szakértői vélemény megbízhatóságát támasztja alá, valamint a szakértői vizsgálat alaposságát jelenti, ha az alkalmazott vizsgálati módszer a szakirodalomban is ismert, valamint a kapott következtetések is igazolhatóak a szakirodalomban foglalt korábbi vizsgálatok eredményeivel. A szakértői véleményből ugyanis egyértelműen ki kell tűnnie az alkalmazott vizsgálati módszernek – és nem csak akként, hogy a szakértő azt a szakvélemény elején szemléltette röviden – hanem a szakértői vélemény egésze alatt, mint az értekezés vezérfonala jelen kell lennie épp úgy, mint a konklúzióknak.

⁸ HORNYACSEK JÚLIA: *A tudományos kutatás elmélete és módszertana*. Nemzeti Közszolgálati Egyetem. 2014. 16. p.

⁹ Szaktv. 3. § (1) bek.

Vannak esetek, amikor tudományos megalapozottságú vizsgálati módszer nem alkalmazható, hiszen olyan tényekről kell szakvéleményt formálni és adni, amely ezzel a módszerrel eleve nem vizsgálható. Ilyen lehet például az írásszakértő által adott szakvélemény, egy végintézkedés érvénytelensége iránti perben vagy az ember személyiségének jelenségeire adott szakvélemény egy gondnokság alá helyezés iránti perben.

4. Megbízhatóság és érvényesség

Ez a két fogalom egymással szorosan összefüggő és mégsem azonos fogalmak. A validitásnak nélkülözhetetlen feltétele az, hogy a teszt, amelyet a vizsgálat során a szakértő elvégez, alapvetően megbízhatósággal rendelkezzen. „Ekként, a validitás minden esetben nagyban függ a megbízhatóságtól.”¹⁰

Kertész Imre szerint a megbízhatóság azzal függ össze, hogy reprodukálható-e a kapott eredmény. „Különböző szakemberek egymástól függetlenül ugyanazon mérések regisztrátumának értékelése alapján milyen arányban jutnak ugyanarra a következtetésre.”¹¹

Erdei Árpád ennél kritikusabban fogalmaz: „A szakértő módszer megbízhatósága felfogásom szerint azt mutatja, hogy a módszer segítségével általában milyen pontossággal és mennyire reprodukálhatóan lehet az adott kérdést megválaszolni. ... a megbízhatóság inkább a módszer egzaktságának és az eredmény reprodukálhatóságának mutatója.”¹² Validnak tekinthető az a szakértői vélemény, amely megbízható vizsgálati módszerek alapján, helytálló szakmai ténymegállapítások és a következtetések mentén biztos logikai alapon nyugszik, és ez alapján bizonyíték szolgáltatására alkalmas.¹³

A szakvélemény hiteltérdemlőségének vizsgálata során merül fel minőségügyi kérdésként, hogy az alkalmazott módszer megbízható-e.¹⁴ A szakvélemény vonatkozásában a megbízhatóság nem a következtetésekre, hanem az alkalmazott vizsgálati módszerre vonatkozik. A módszer megbízhatósága azt mutatja, hogy a módszer segítségével általában milyen pontosan és mennyire reprodukálhatóan lehet az adott kérdést megválaszolni.¹⁵ Ebből adódóan megbízhatónak tekintendő az a módszer, vagy eszköz, amelynek segítségével tudományosan igazolható tézisek alapján azonos vagy ugyanazon eredményre jut, amelynek elengedhetetlen feltétele, hogy azonos körülmények között történjen a vizsgálat. A megbízhatóság tehát a módszer egzaktságának és az eredmény reprodukálhatóságának a mutatója.¹⁶ Fentiek alapján tehát a megbízhatóság, azaz a reliabilitás azt mutatja meg, hogy az adott módszer mennyire pontos eredményt szolgáltat, és az mennyire reprodukálható, melyek a korlátai.

¹⁰ NOGEL, 2018. 149. p.

¹¹ KERTÉSZ IMRE: *A poligráfus vizsgálat helye a büntetőeljárásban I. rész.* Főiskolai Figyelő. 1990/2. sz. Budapest, 1990. 117. p.

¹² ERDEI ÁRPÁD: *Tény és jog a szakvéleményben.* Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. Budapest, 1987. 154. p.

¹³ VÁRDAI VIKTÓRIA JÁDE: *A szakértői vélemények megbízhatósága és validitása.* 2013. 372. p.

¹⁴ VÁRDAI, 2013. 370. p.

¹⁵ VÁRDAI, 2013. 369. p.

¹⁶ ERDEI ÁRPÁD: *Tény és jog a szakvéleményben.* Közigazgatási és Jogi Könyvkiadó. Budapest, 1987. 154. p.

5. *Megalapozottság vizsgálata*

Ahhoz, hogy a szakértő a hozzá intézett szakkérdésre megalapozott választ tudjon adni, nélkülözhetetlen, hogy a vizsgálat lefolytatásához szükséges iratok, információk, adatok rendelkezésére álljanak. Egy megalapozott, tudományos, jól indokolt szakvélemény mellett – amelyet tudományos módszerekkel lefolytatott vizsgálatokkal és a szakirodalmi előírásokat is figyelembe véve adtak – bármilyen egyéb bizonyítási eszköz is merül fel, az ítélet alapját akkor is a szakértői vélemény fogja képezni.¹⁷

A szabad bizonyítás elve az eljáró bíróságokat arra kötelezi, hogy először eldöntse, hogy a szakvéleményt elfogadja-e vagy esetleg alapos kétely merül fel arra vonatkozóan, hogy aggályos, hiányos a szakvélemény. Ez a bíróság értékelési feladatát – formai és tartalmi követelmények mentén való vizsgálatát – jelenti, melynek során ha hitelt érdemlőnek és megalapozottnak találja a szakértői véleményt, úgy a perben bizonyítékként értékeli.

Akkor érvényes és megalapozott egy szakértői vélemény, ha megalapozott módszerekkel, helyálló szakmai ténymegállapításokon alapul, az eredmények pedig biztos logikai alapokon nyugszanak. Akkor beszélhetünk megalapozott módszerről, ha a tudomány és a technika jelenlegi állása alapján egy megbízható, érvényes és korszerű módszernek tekinthető. Ha a lefolytatott vizsgálat és az alkalmazott módszer megalapozott, akkor az eredményekből vont konklúzió és a szakértői vélemény is az, hiszen a szakvélemény megalapozottsága tekintetében az alkalmazott módszer megfelelőségének megalapozottsága a legnagyobb kritérium.

6. *Aggályos, hiányos szakvélemény kiküszöbölése*

A Pp. nem definiálja az aggálymentesség fogalmát, de iránymutatást ad arra vonatkozóan, hogy mikor minősül a szakértői vélemény aggályosnak. Ennek alapján a Pp. 316. § alapján ezek a fogyatékoságok különösen akkor állnak fenn, ha a kirendelt szakértő szakvéleménye

- „a) hiányos, nem tartalmazza a szakvélemény jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeit,
- b) homályos,
- c) önmagával, a perbeli adatokkal ellentétes,
- d) egyébként a helyességéhez nyomatékos kétség fér.”¹⁸

A magánszakértői vélemény akkor tekinthető aggályosnak, ha

- „a) az (1) bekezdésben meghatározott eset áll fenn,
- b) a magánszakértő e törvény szerinti perbeli kötelezettségeit nem teljesítette,

¹⁷ CSIRMAZ LÁSZLÓ: *Joggyakorlat elemzés – Szakértői bizonyítás – Szakértői kompetencia*. In: A szakértői bizonyítás a bírósági eljárásban, Kúria Joggyakorlat-Elemző Csoport Összefoglaló vélemény. Budapest. 2014. 64. p.

¹⁸ Pp. 316. § (1) bek.

- c) annak kiegészítése az ellenfél kérdései vonatkozásában nem történt meg,
- d) annak kiegészítése az ellenfél magánszakértői véleményével szemben a szakkérdés vonatkozásában fennálló ellentét indokai tekintetében, szóban nem történt meg,
- e) közte és az ellenfél magánszakértői véleménye között szakkérdésben ellentét áll fenn, és az a)–d) pontban foglalt okok egyik magánszakértői vélemény tekintetében sem állnak fenn.”¹⁹

Ha egy szakértői vélemény aggályos, nem csak azt jelenti, hogy a szakértői vélemény alkalmatlan arra, hogy alapos, indokolt bírósági határozat támfala legyen, hanem azt is, hogy a szakértő kompetenciája erősen megkérdőjelezhető. A szakértői vélemény akkor jó, ha a garanciális biztosítékok érvényesülnek. Az aggályos szakvélemény ugyan utóbb kiküszöbölhető [a Pp. 313. § (2) bekezdése alapján „A felek a szakvéleményre vagy a szakértővel nem közölt, lényeges perbeli adatokra vonatkozóan a szakértőhöz kérdések feltevését és azt is indítványozhatják, hogy a szakértő a szakvélemény aggályossága kiküszöböléséhez szükséges felvilágosítást adja meg.”]²⁰ mégis sok esetben csak perhatékonyági és pergazdaságossági megfontolások miatt kerül felhasználásra a kirendelt szakértő által adott szakvélemény, amely azonban dogmatikailag még aggályosnak mondható.²¹

III. Összegzés

A szakértői vélemények garanciális biztosítékai – melyeket a tanulmányban röviden ismertettem – a minőségi kritériumoknak való megfelelési vizsgálatát biztosítják, valamint a szakértői tevékenység feletti kontrollt teszik lehetővé. Ugyan a szakértő kirendelése során az eljáró bíróság nem rendelkezik a szükséges szakmai kompetenciával, hogy a felmerült szakkérdést megválaszolja, ezen biztosítékok mégis segítségül szolgálnak arra, hogy a szakértői vélemény értékelése során az eljáró bíróság döntést hozzon elsődlegesen abban a kérdésben, hogy a szakértői vélemény bizonyítási eszköznek tekinthető-e. Habár a minőség egyik legfőbb garanciáját a szakértő személye és a szakértő kompetenciája jelenti, amely kapcsán jelentőséggel bír a szakértői kinevezés, a továbbképzés és a névjegyzékbe történő felvétele az adott szakterületeknek, mégis gyakorta fordul elő, hogy az adott szakértő aggályos szakvéleményt ad. A szakértői véleménnyel szemben támasztott garanciális biztosítékok egyaránt vonatkoznak a kirendelt szakértő, a magánszakértő és a más eljárásban kirendelt szakértő által adott szakértői véleményekre is. Amennyiben a szakvélemények alapjául szolgáló szakértői vizsgálatok lefolytatása ezen biztosítékoknak megfelelnek, úgy a perben megalapozott, megbízható bizonyítási eszköz képezheti a bírósági ítéletek alapját.

¹⁹ Pp. 316. § (2) bek.

²⁰ Pp. 313. § (2) bek.

²¹ MOLNÁR AMBRUS: *A szakértő kirendelésének jogalkalmazási kérdései*. In: A szakértői bizonyítás a bírósági eljárásban, Kúria Joggyakorlat-Elemző Csoport Összefoglaló vélemény. Budapest. 2014. 132. p.

BETTINA SZEPESI BÁNYAINÉ
GUARANTEES OF THE EXPERT OPINION

(Summary)

The use of experts has long been a sticking point in the Hungarian justice system. Pursuant to Chapter XXI, Section 300 (1) of Act CXXX of 2016 on the Code of Civil Procedure (hereinafter referred to as the „Code of Civil Procedure”), „An expert shall be engaged if special expertise is required to determine the scope of the dispute or to establish or assess a fact of significance in the dispute.” In court proceedings, questions of fact and law may arise and the subject of the expert's opinion is always some kind of factual finding. Scientific and technical knowledge is of crucial importance in all aspects of human life, including the various areas of law enforcement. Although, as a rule, the principle of freedom of proof applies in the various proceedings, it is undoubtedly the duty of the expert to establish facts requiring special - scientific or technical - expertise.

The safeguards for expert opinions, which I have briefly described in this study, ensure that they meet the quality criteria and provide control over the expert's work. Although the court does not have the necessary professional competence to answer the technical question raised when appointing the expert, these safeguards help the court to decide, in the first instance, whether the expert opinion can be considered as evidence when assessing the expert opinion. Although one of the main guarantees of quality is the person and competence of the expert, in which the appointment, training and registration of experts in the relevant fields of expertise are important, it is nevertheless often the case that the expert gives an expert opinion which raises concerns. The safeguards for expert opinions apply equally to opinions given by seconded experts, private experts and experts seconded in other procedures. If the conduct of the expert examinations on which the expert opinions are based complies with these safeguards, the court's judgments may be based on reliable evidence which is well founded in the case.